

Meetnet vlinders

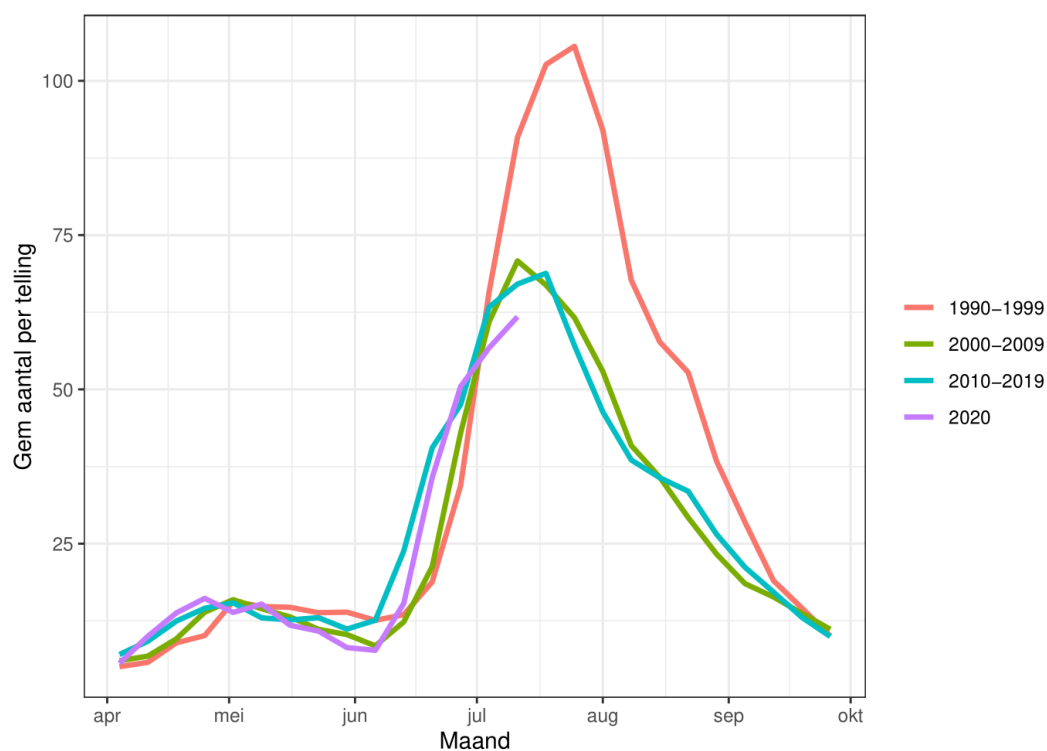
Juli 2020

Beste teller,

De junidip is voorbij, en als het weer even mee wil zitten vliegen er volop vlinders. En sommige soorten zie je zelfs best veel. Tijd voor een tussenstand.

Aantal vlinders

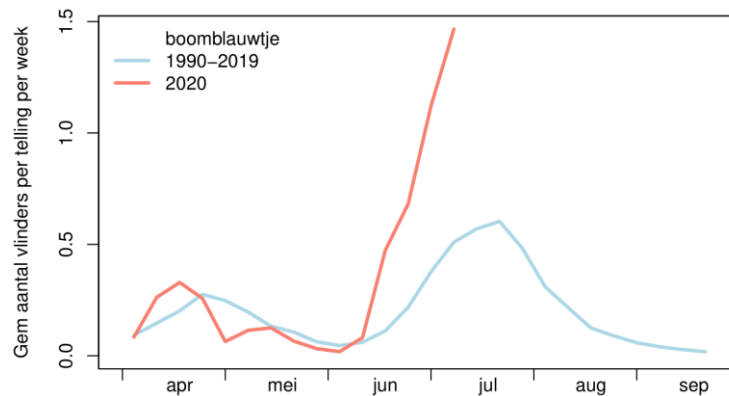
Net als de vorige keer vatten we niet meer alle data over de afgelopen dertig jaar samen, maar splitsen ze uit in perioden van tien jaar. Dan zien we dat met name de zomervlinders veel minder talrijk zijn dan in de jaren negentig. En dat 2020 daar niet gunstig bij afsteekt: het gemiddeld aantal vlinders per telling ligt lager dan het gemiddelde van de drie voorgaande decaden. Ook zien we dat de aantallen al beginnen af te vlakken, meestal het teken dat we op de piek zitten. De komende dagen zullen dan ook wel de vlinderrijkste van dit jaar worden. Alle reden om nog snel een keer te gaan tellen.

Soorten die het bijzonder goed doen

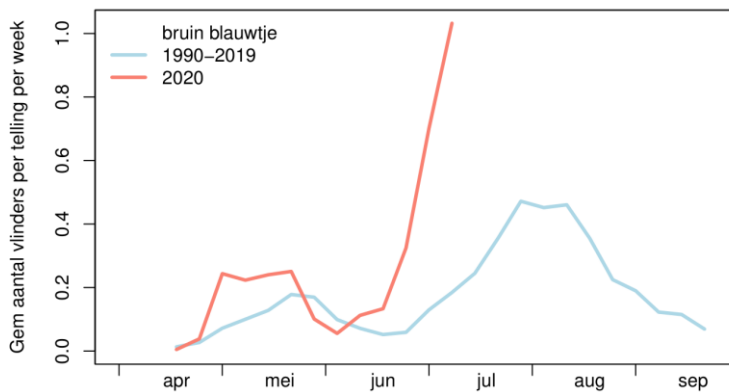
Boomblauwtje

Na een vrij normaal voorjaar zijn er deze zomer bijzonder veel boomblauwtjes. De soort heeft een relatie met een parasiet, wat om de paar jaren tot een piek leidt. Ruwweg volgens het stramien: veel vlinders – veel parasieten – vlinderpopulatie crasht – parasieten hebben weinig te eten – weinig parasieten – veel vlinders (en dan weer van voor af aan).

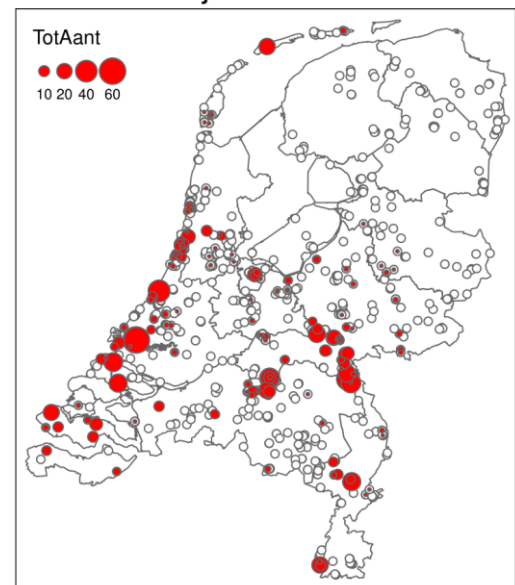

Bruin blauwtje

Het bruin blauwtje profiteert van de warme en droge zomers van de laatste jaren. Voor wie er oog voor heeft: er staan veel meer reigersbekken in de bermen dan tot een paar jaar geleden. En daar doet het bruin blauwtje zijn voordeel mee. Al komt de soort op veel meer plekken voor dan twintig jaar geleden, de hoge aantallen worden nog steeds in het oostelijk rivierengebied en de duinen geteld.

bruin blauwtje

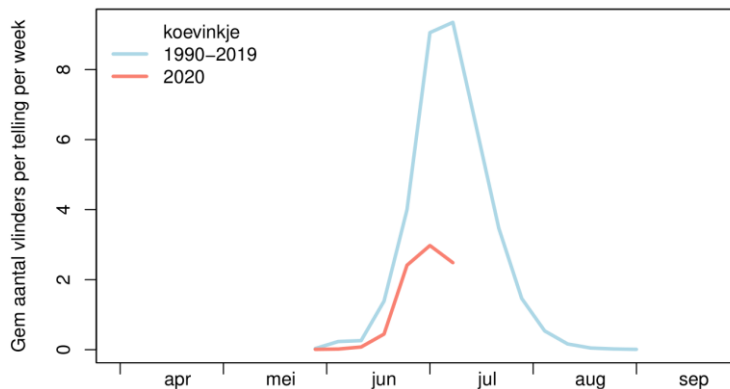

Soorten die het slecht doen

De andere kant van de medaille: er zijn ook soorten die het nu opvallend slecht doen.

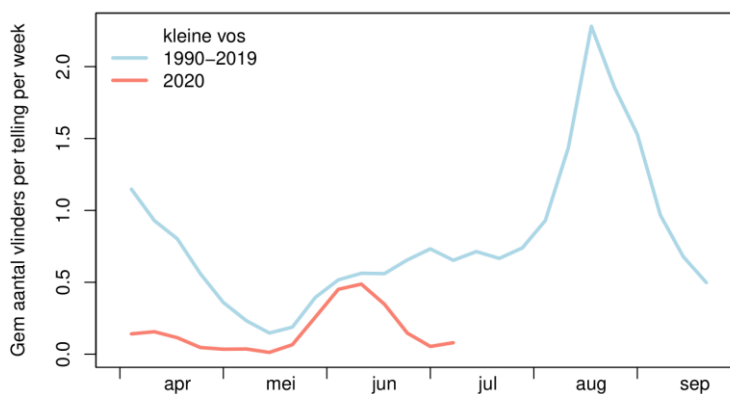
Koevinkje

De vliegtijd van het koevinkje is nog niet voorbij, maar nu valt al op dat de aantallen duidelijk lager liggen dan we van de soort gewend zijn. Het is nog mogelijk dat er nog routes met veel koevinkjes moeten worden ingevoerd, maar anders zou dit wel eens het slechtste jaar tot nu toe kunnen gaan worden. Ook niet heel verwonderlijk voor een soort die vooral houdt van vochtige bosranden.

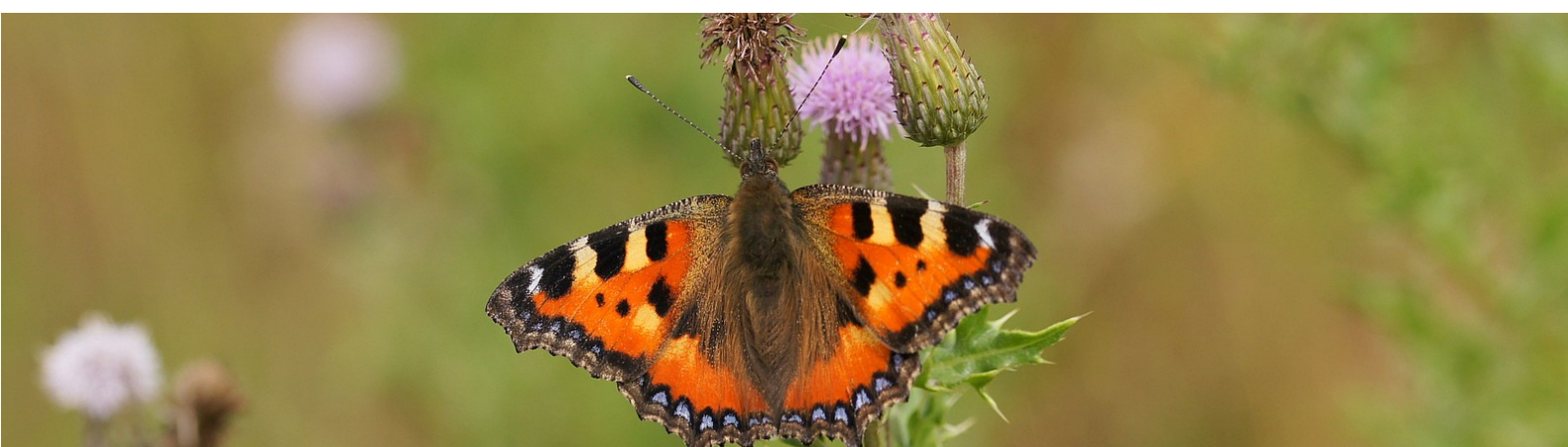
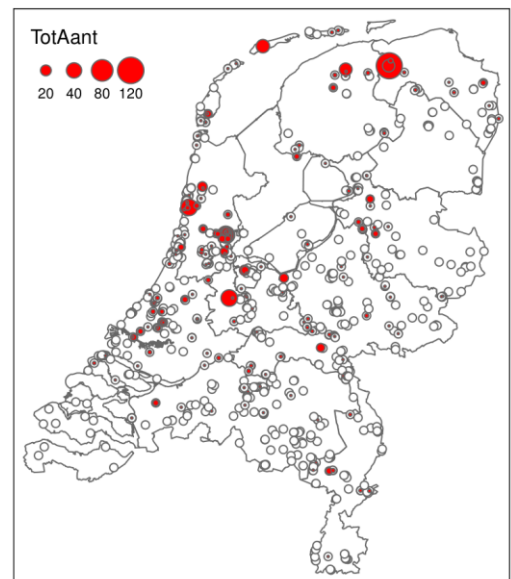

Kleine vos

Een inmiddels bijna mythische soort, want waar is de ooit zo algemene en vooral talrijke kleine vos gebleven? Het antwoord weten we inmiddels wel: in het noorden en noordwesten van het land. Ook dit jaar werden alleen daar hogere aantallen geteld. Het piekje dat begin juni opdook is vermoedelijk het [resultaat van migratie](#) uit het oosten of noordoosten. De komende weken moet duidelijk worden of er nakomelingen uit zijn gekomen.

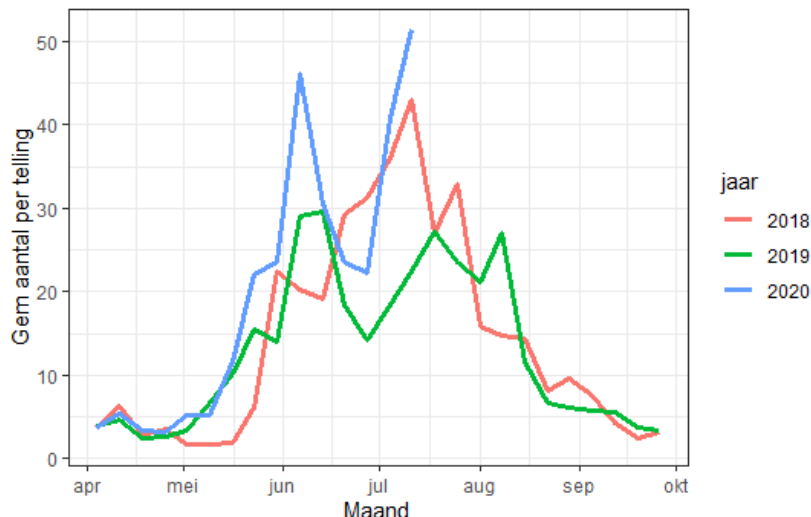

kleine vos

De hommelaantallen pieken

Voor het hommelmeeetnet hebben we weer de getelde aantallen hommels per telling op een rij gezet in onderstaande grafiek. De hommelaantallen zijn nu het hoogste van het hele jaar. Wat mooi te zien is, is dat er twee pieken zijn in het jaar, een voorjaarspiek en een zomerpiek. In 2018 was vooral de zomerpiek duidelijk, 2019 en 2020 laten allebei twee pieken zien. Dit jaar zijn de getelde aantallen per telling tijdens de zomerpiek nog een stuk hoger dan in de twee andere jaren. Het lijkt dus een goed hommelaarjaar te zijn.

Mannetje veldhommel

De mannetjes van de veldhommel (*Bombus lucorum*) beginnen nu aardig te vliegen. De meeste mensen tellen de hommels weliswaar niet op soort, maar het is een mooie en opvallende hommel om eens extra op te letten. De bijgaande tekeningen laten een donkere en een lichte variant van het mannetje veldhommel zien. Met name de lichte zijn opvallend. Waar kun je op letten:

- gele gezichtsbeharig
Zie je een hommel van de aardhommelgroep met gele beharing op het gezicht, dan is de kans groot dat je een mannetje Veldhommel te pakken hebt.
- veel gele en vaak ook veel lichte beharing op borststuk en achterlijf.
Dit is ook duidelijk meer dan bij de vrouwtjes. Vooral de lichtste varianten vallen op. Daarbij geldt ook: hoe lichter hoe zekerder.

Twijfel je? Stuur je foto gerust op naar meetnethommels@naturalis.nl of zet hem op de facebookpagina.

Lichte (links) en donkere variant van een mannetje veldhommel. Alles wat er tussen in zit, kan ook. Daarbij geldt: hoe meer lichte tekening, hoe meer zekerheid.
Tekeningen: Jeroen de Rond

Soortgerichte routes tellen

Als je de volgende soorten op je route hebt of verwacht, zorg dan dat je ze meepikt in de volgende periodes, ongeveer:

- heivlinder vanaf ca 20 juli-20 aug
- kommavlinder vanaf ca half juli-20 aug
- Spaanse vlag vanaf ca half juli-5 augustus
- kleine heivlinder vanaf ca begin augustus

Verder kunnen vanaf ca half juli de eitjes van het gentiaanblauwtje en van de grote vuurvlinder weer geteld gaan worden op de plots. Houd de gebieden in de gaten want op de ene plek kan hij zomaar vroeger of later vliegen dan op de andere plek.

Oproep: tellers gezocht voor de heivlinder!

Bij Radio Kootwijk in de buurt zoekt Staatsbosbeheer tellers die een of meer routes willen lopen voor de heivlinder. Niet de kleine heivlinder dus, maar de gewone. Het is dan de bedoeling dat je tenminste drie keer loopt, liefst een week uit elkaar, in de vliegtijd van de soort. Maar als je één keer loopt, loopt misschien iemand anders een andere keer, dat is ook goed. Er vliegen daar behalve heivlinders ook bruine vuurvinders, hooibeestjes, bruin blauwtjes, grote dikkopjes en wie weet komt toch de kommavlinder weer terug ... dus het wordt wel een algemene route. Als je er wat voor voelt, of er graag wat meer over hoort, stuur een mailtje naar meetnet@vlinderstichting.nl. Mocht er veel animo zijn: er zijn meer ideeën van Staatsbosbeheer voor routes.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnetten@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders
Chris van Swaay
José Kok, Kars Veling en Kim Huskens
Tel.: 0317 467346
meetnetten@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie Nieuwsbrief abonnement op nee te zetten.